

REKENKAMERBRIEF

Doorwerkingsonderzoek

naar de opvolging door de gemeente Nederweert
van de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport

‘Toegang en tevredenheid Jeugdhulp in gemeenten
Leudal, Nederweert en Weert’ (2020)

Inleiding.

In mei 2020 bracht de rekenkamer van Nederweert samen met die van Weert en Leudal een rapport uit over een onderzoek naar de toegang en tevredenheid jeugdhulp in de genoemde gemeenten. Het onderzoeksrapport bevatte 20 aanbevelingen. Een overzicht van deze aanbevelingen is opgenomen in bijlage I.

In de meedenk-/informatieavonden van de leden van de gemeenteraad van Nederweert met de rekenkamer in 2024 en 2025 verzochten leden van raad om te onderzoeken wat in Nederweert is gedaan met de aanbevelingen uit het onderzoek.

Conform het vastgestelde reglement van orde heeft de rekenkamer geconcludeerd dat een doorwerkingsonderzoek naar het eerder uitgevoerde onderzoek zal worden uitgevoerd. Het doel van dit doorwerkingsonderzoek is vaststellen of de aanbevelingen door de gemeente Nederweert zijn opgevolgd. De resultaten van het doorwerkingsonderzoek zijn opgenomen in deze rekenkamerbrief.

Gezien de betrokkenheid van de rekenkamers van Weert en Leudal bij het eerdere onderzoek hebben wij hen geïnformeerd over ons voornemen. Omdat van de zijde van Weert en Leudal geen verzoek is ontvangen aan te sluiten bij het huidige onderzoek heeft deze enkel betrekking gehad op de gemeente Nederweert.

Leeswijzer.

In de tekst hierna gaan we kort in op de gehanteerde aanpak van het doorwerkingsonderzoek. Daarna presenteren wij de hoofdconclusie van het doorwerkingsonderzoek. Vervolgens delen we onze conclusies over de opvolging van de 20 individuele aanbevelingen uit het rapport van 2020 kort met u. Deze zijn ingedeeld naar de 7 thema's uit het eerdere rapport en vormen de basis voor de hoofdconclusie. Omwille van de overzichtelijkheid zijn de conclusies in deze brief slechts 'licht' onderbouwd/toegelicht.

Aanpak van het onderzoek.

De kernvraag uit dit doorwerkingsonderzoek is: "Zijn aanbevelingen uit het onderzoeksrapport uit 2020 door de gemeente Nederweert opgevolgd?". Bij de beantwoording van deze vraag is gekozen voor een aanpak waarbij wij ons grotendeels hebben beperkt tot de (traceerbare) informatie die aan de raad is aangeboden tussen het moment van behandeling van het oorspronkelijke onderzoeksrapport in de vergadering van de gemeenteraad op 15 september 2020 en 1 juli 2025. Een overzicht hiervan is opgenomen in bijlage II. Daarnaast is overleg gevoerd met de beleidsmedewerker samenleving (jeugdhulp) van de gemeente Nederweert.

Dit impliceert dat vooral beleid(stukken) en formele rapportages aan de gemeenteraad in ogenschouw zijn genomen en geen eigen onderzoek heeft plaatsgevonden naar de vraag of het betreffende beleid daadwerkelijk is geïmplementeerd en in de praktijk ook tot de beoogde resultaten of het beoogde effect

heeft geleid. Na ambtelijk wederhoor en de verwerking hiervan in deze brief, is deze voorgelegd voor bestuurlijk wederhoor.

Hoofdconclusie

Uit de door ons bestudeerde stukken en de aanvullende informatie die we van de beleidsambtenaar ontvingen, blijkt dat binnen alle thema's en op vrijwel alle aanbevelingen uit het rekenkamerrapport 'Toegang en tevredenheid Jeugdhulp in gemeenten Leudal, Nederweert en Weert' in de afgelopen jaren voortgang is gemaakt. Wij concluderen op basis daarvan dat, op een tweetal aanbevelingen na, alle in het onderzoeksrapport gedane aanbevelingen zijn opgevolgd.

Conclusies per aanbeveling.

Algemeen.

Het onderzoeksrapport uit 2020 kent 20 aanbevelingen, onderverdeeld naar 7 thema's. In het navolgende deel van de brief gaan wij per thema in op de conclusies over de daarbij behorende aanbevelingen.

Het thema 'Beleid'.

Aanbeveling 1: Ga door met het gezamenlijke beleid en versterk dit verder.

Nederweert is samen met de partnergemeenten op dit gebied goed op weg met de gezamenlijke beleidsvorming en uitvoering. De samenwerking wordt voorgezet en verankerd in de beleidscyclus en uitvoeringsplannen. Het is stevig verankerd en sluit aan bij landelijke evaluaties en eigen waarnemingen. De beleids- en uitvoeringsplannen ondersteunen de lokale samenwerking. Gemeenten beseffen dat dit een meerjarig proces is, maar leggen duidelijke fundamenten voor structurele samenwerking en effectmeting.

Conclusie: De aanbeveling wordt opgevolgd.

Aanbeveling 2: Ga uit van 'ongelijke gevallen dienen ongelijk behandeld te worden'.

Gemeenten zetten concreet in op maatwerk en differentiatie via pilots en maatwerkbeleid. Er wordt nadrukkelijk rekening gehouden met verschillen in hulpvragen en zwaarte van casussen. Er worden diverse onderzoeken gedaan op basis waarvan verbeteringen in gang worden gezet.

Conclusie: De aanbeveling wordt opgevolgd.

Aanbeveling 3: Denk integraal in je beleidsuitingen en redeneer altijd vanuit het perspectief van het gezin, verbind andere beleidsvelden met het jeugdbeleid.

De integrale benadering wordt steeds sterker ingebed. Door verbinding van onderwijs, zorg en andere beleidsvelden ontstaat een breed gedragen en toekomstgerichte aanpak met nadruk op preventie, innovatieve oplossingen en samenwerking. Hierdoor de gemeente beter in staat zwaardere zorg te voorkomen. Tegelijk blijft de opgave complex en afhankelijk van langdurige samenwerking.

Conclusie: De aanbeveling wordt opgevolgd.

Het thema 'Inkoop'.

Aanbeveling 4: Versterk het lerend systeem, waarbij samenwerking ten dienste van de cliënt centraal staat.

Het lerend systeem wordt versterkt via reflectie op casussen, samenwerking tussen beleid, uitvoering en control en inzet op normaliseren en netwerkversterking.

Conclusie: De aanbeveling wordt opgevolgd.

Aanbeveling 5: Heroverwegen van de huidige inkoop.

De inkoop van jeugdhulp is onderwerp van evaluatie, met het oog op heroverweging van de effectiviteit en verlenging van de contracten na 2025.

Conclusie: De aanbeveling wordt opgevolgd.

Het thema 'Toegang'.

Aanbeveling 6: Houd snelheid in het oog, zonder dat dit ten kosten gaat van zorgvuldigheid.

Diverse succesvolle initiatieven zijn genomen, gericht op het versnellen van de toegang van jeugdigen tot passende zorg. Echter, volledige en betrouwbare informatie over de wachttijden bij in het bijzonder de aanbieders van specialistische jeugdhulp ontbreekt in de door ons bestudeerde stukken. Ofschoon vanuit de gemeente serieuze pogingen zijn gedaan hierin verbetering aan te brengen, blijkt de complexiteit van deze materie dit te bemoeilijken. Aandacht voor dit vraagstuk blijft relevant.

Conclusie: De aanbeveling wordt opgevolgd.

Aanbeveling 7: Borg de juiste kennis op de juiste plek, ook in het voorliggend traject en borg de continuïteit van je organisatie.

Initiatieven als het organiseren van een pilot 'lokale behandelteam' en de praktijkondersteuners huisarts (POH) dragen bij aan het borgen van de juiste kennis op de juiste plek. Ook door initiatieven als het versterken van de pedagogische kracht van gezinnen en hun sociale netwerken, het opzetten van een pilot 'buurtgezinnen' en het organiseren van steun voor kwetsbare kinderen in hun sociale netwerken buiten de professionele hulpverleners sluit aan op deze aanbeveling. Ofschoon zowel de pilot 'buurtgezinnen' als de pilot 'lokale behandelteam' in respectievelijk 2021 en 2024 zijn beëindigd, waren goede resultaten zichtbaar. Voor beide beëindigde pilots werkt de gemeente daarom met de betrokken partners aan de mogelijkheid om de meest succesvolle elementen daarvan in het reguliere aanbod op te nemen.

Conclusie: De aanbeveling wordt opgevolgd.

Aanbeveling 8: Handel vanuit de individuele situatie.

Onder andere met het gedachtegoed 1Plan voor elk Thuis en de start van het RET geeft de gemeente invulling aan maatwerk richting het individu. De spanning tussen maatwerk en kosten wordt gemanaged in de overeenkomsten met de zorgaanbieders (zie ook thema inkoop).

Conclusie: De aanbeveling wordt opgevolgd.

Het thema 'Hulp en Ondersteuning'.

Aanbeveling 9: Maak het opbouwen van relaties mogelijk; borg de continuïteit van hulpverleners.

Bestaande relaties binnen en buiten het sociaal domein zijn gecontinueerd, verbeteringen zijn voorgenomen en ingezet.

Conclusie: De aanbeveling wordt opgevolgd.

Aanbeveling 10: Belang van communicatie: zorg ervoor dat aan jeugdigen aan wiens verzoek geen gehoord wordt gegeven zich gehoord voelen.

Over de opvolging van deze aanbeveling hebben we in de bestudeerde stukken geen indicaties gezien.

Conclusie: De aanbeveling wordt niet opgevolgd.

Aanbeveling 11: Haal kennis naar voren bijvoorbeeld naar huisartsenpraktijk; ggz naar 1e lijn.

Met de implementatie van de POH-jeugd en de pilot met lokale behandelteams is uitvoering gegeven aan de aanbevelingen kennis naar “voren” te halen. Ofschoon de pilot met lokale behandelteams in 2024 is beëindigd, werkt de gemeente met de betrokken partners aan de mogelijkheid om de succesvolle elementen daarvan in het reguliere aanbod op te nemen.

Conclusie: De aanbeveling wordt opgevolgd.

Aanbeveling 12: Optimaliseer de ggz-hulpverlening in de regio.

De inzet van de POH-Jeugd, die ook ggz-hulp aanbiedt, is als optimaliseringslag te beschouwen. In 2024 waren deze in twee huisartsenpraktijken in de gemeente Nederweert actief.

Conclusie: De aanbeveling wordt opgevolgd.

Het thema 'Financiën'.

Aanbeveling 13: Verzamel goede managementinformatie om te duiden waar de diverse financiële resultaten per gemeente hun oorzaak vinden.

De periodieke rapportages zijn uitgebreid, gaan in op de diverse onderdelen van jeugdhulp in Nederweert (en andere gemeenten) en worden toegelicht. De rapportages laten ontwikkelingen in aantallen en kosten zien, maar nauwelijks tot geen duiding van oorzaken van tekorten. De rapportages zijn ten opzichte van 2019 op onderdelen aangepast. Echter is de duiding van de financiële resultaten voor de raad niet verbeterd. De beleidsmedewerker kan echter steeds meer beschikken over betrouwbaardere data, waarmee de beleidsvoorstellen kwalitatief beter onderbouwd zijn.

Conclusie: De aanbeveling wordt niet opgevolgd.

Aanbeveling 14: Zie de jeugdhulpaanbieder als partner in het bereiken van het gewenste financiële resultaat.

Deze aanbeveling is opgevolgd door dit als uitgangspunt te hanteren bij de aanbesteding voor 2022 e.v. (zie ook bij thema inkoop) en concreter uitgewerkt in o.a. een samenwerkingsovereenkomst voor het RET.

Conclusie: De aanbeveling wordt opgevolgd.

Aanbeveling 15: Kijk integraal naar diverse beleidsterreinen als mogelijke oorzaak en oplossing van tekorten.

De gemeente heeft de integratie met andere beleidsterreinen voortgezet en is door CJG met name uitgebreid in de samenwerking met onderwijs. De samenwerking op het gebied van veiligheid blijft aandacht vragen

Conclusie: De aanbeveling wordt opgevolgd.

Het thema ‘Tevredenheid’.

Aanbeveling 16: Denk integraal en vanuit het perspectief van het gezin.

Integraal en gezinsgericht werken is een vaste werkwijze geworden binnen het jeugdbeleid en de uitvoering van jeugdhulp, onder meer via “1Plan voor elk Thuis” CJG en POH-Jeugd.

Conclusie: De aanbeveling wordt opgevolgd.

Aanbeveling 17: Luister naar ouders en jeugdige.

Ouders en jeugdigen worden actief betrokken via eigen regie (Pgb), directe toegang tot hulp (CJG) en laagdrempelige ondersteuning (POH-Jeugd).

Conclusie: De aanbeveling wordt opgevolgd.

Aanbeveling 18: Maak het opbouwen van relaties mogelijk; borg de continuïteit van hulpverleners.

De continuïteit van hulpverleners wordt gewaarborgd via afspraken in contracten, monitoring en regionale samenwerking. Relatieopbouw wordt gestimuleerd via vaste aanspreekpunten in de praktijk.

Conclusie: De aanbeveling wordt opgevolgd.

Het thema ‘Doeltreffendheid en doelmatigheid’.

Aanbeveling 19: Geef meer aandacht en onderken de kracht van het voorliggend veld.

Er is veel aandacht voor de betrokkenheid van de scholen bij de ondersteuning van de jeugd. Eveneens vindt overleg plaats met vertegenwoordigers van de huisartsen, CJG, onderwijs en jeugdgezondheidszorg en is een pilot ‘buurtgezinnen’ gehouden (zie ook aanbeveling 7). Ook is ingezet op het meer inschakelen van het voorliggende veld om de ondersteuning van kwetsbare kinderen en gezinnen te verbeteren.

Conclusie: De aanbeveling wordt opgevolgd.

Aanbeveling 20: Breng de tweede lijn naar de eerste lijn, zet de specialist in bij de toegang (huisartsenpraktijk). Koop kennis aan de voorkant in.

Er is structureel voorzien in praktijkondersteuners jeugd bij de huisartsen. Daarnaast werkt de gemeente met de betrokken partners aan de mogelijkheid om de succesvolle elementen uit de (inmiddels beëindigde) pilot met lokale behandelteams in het reguliere aanbod op te nemen.

Conclusie: De aanbeveling wordt opgevolgd.

Afsluiting.

De rekenkamer heeft met het onderzoeken van de opvolging van de aanbevelingen uit het onderzoek naar jeugdhulp uit 2020 voor de tweede keer teruggekeken naar een eerder uitgevoerd onderzoek. Voor de rekenkamer was het goed te constateren dat de raad nieuwsgierig bleek naar de wijze waarop met eerder gedane aanbevelingen is omgegaan en vervolgens te mogen concluderen dat het merendeel van de eerder gedane aanbevelingen vervolg heeft gekregen.

Het zal naar verwachting in het vervolg minder vaak voorkomen dat rekenkamer de opvolging van eigen onderzoek onderzoekt: Artikel 185a Gemeentewet is per 1-1-2023 nieuw en luidt:

“Het college zendt de raad jaarlijks een overzicht van de aan het college gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van zijn standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven.”

We bedanken met name de beleidsmedewerker samenleving (jeugd) voor de bijzonder professionele en plezierige wijze waarop ze de rekenkamer tijdens de uitvoering van het onderzoek van informatie voorzag.

Bijlagen:

- I - Overzicht van de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport over ‘Toegang en tevredenheid Jeugdhulp in gemeenten Leudal, Nederweert en Weert (2020)’.
- II - Overzicht van geraadpleegde informatie.
- III - Bestuurlijk wederhoor.
- IV - Nawoord van de rekenkamer

Bijlage I:

Overzicht van de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport over ‘Toegang en tevredenheid Jeugdhulp in gemeenten Leudal, Nederweert en Weert (2020)’

Thema	Aanbevelingen
Beleid	1. Ga door met het gezamenlijke beleid en versterk dit verder. 2. Ga uit van ‘ongelijke gevallen dienen ongelijk behandeld te worden’. 3. Denk integraal in je beleidsuitingen en redeneer altijd vanuit het perspectief van het gezin, verbind andere beleidsvelden met het jeugdbeleid.
Inkoop	4. Versterk het lerend systeem, waarbij samenwerking ten dienste van de cliënt centraal staat. 5. Heroverwegen van de huidige inkoop.
Toegang	6. Houd snelheid in het oog, zonder dat dit ten kosten gaat van zorgvuldigheid. 7. Borg de juiste kennis op de juiste plek, ook in het voorliggend traject en borg de continuïteit van je organisatie. 8. Handel vanuit de individuele situatie.
Hulp en Ondersteuning	9. Maak het opbouwen van relaties mogelijk; borg de continuïteit van hulpverleners. 10. Belang van communicatie: zorg er voor dat aan jeugdigen aan wiens verzoek geen gehoord wordt gegeven zich gehoord voelen. 11. Haal kennis naar voren bv naar huisartsenpraktijk; ggz naar 1e lijn. 12. Optimaliseer de ggz-hulpverlening in de regio.
Financiën	13. Verzamel goede managementinformatie om te duiden waar de diverse financiële resultaten per gemeente hun oorzaak vinden. 14. Zie de jeugdhulpaanbieder als partner in het bereiken van het gewenste financiële resultaat. 15. Kijk integraal naar diverse beleidsterreinen als mogelijke oorzaak en oplossing van tekorten.
Tevredenheid	16. Denk integraal en vanuit het perspectief van het gezin. 17. Luister naar ouders en jeugdige. 18. Maak het opbouwen van relaties mogelijk; borg de continuïteit van hulpverleners.
Doeltreffendheid en doelmatigheid	19. Geef meer aandacht en onderken de kracht van het voorliggend veld. 20. Breng de tweede lijn naar de eerste lijn, zet de specialist in bij de toegang (huisartsenpraktijk). Koop kennis aan de voorkant in.

Bijlage II

Overzicht van geraadpleegde informatie.

1. Terugkoppeling resultatenonderzoek - ideeën van raadsleden ter verbetering van de jeugdzorg.
2. Raadsinformatiebrief regionale rapportage Jeugdhulp 2019.
3. Raadsinformatiebrief - Evaluatie raamovereenkomsten Jeugdhulp sg1, ICJ, BWMOBP.
4. Informatiebijeenkomst 12102020 - Verwerving JeugdzorgWMO2022ev.
5. Jaarrapportages Jeugd 2023 en halfjaarrapportage 2024_Jaarrapportages Jeugd 2023
6. Raadsinformatiebrief inkoopstrategie ambulante jeugdhulp
7. Raadsinformatiebrief - Gunning jeugdwetvervoer.
8. Rapport Taskforce Robuust Jeugdzorglandschap Limburg.
9. Advies Taskforce Robuust Zorglandschap Limburg Definitief.
10. Raadsinformatiebrief - Rapport Taskforce Robuust Jeugdzorglandschap Limburg.
11. Raadsinformatiebrief - Inkoop ambulante jeugdhulp en wonen in Midden-Limburg.
12. Programma raadsinformatiebijeenkomsten MSS en jeugdzorglandschap Limburg - 29 en 30 januari 2025.
13. Uitnodiging raadsinformatiebijeenkomsten Mutsaersstichting en zorglandschap Jeugdzorg Limburg.
14. Raadsinformatiebrief - Resultaten pilot lokaal behandelteam.
15. Begroting 2021 Nederweert.
16. Jaarrekening 2019.
17. Bijlage 1 - 1e halfjaarrapportage 2020 jeugdhulp MLW definitief.
18. Kwartaalrapportage Q2 2024 CJG-ML - Bijlage 2. Halfjaarrapportage 2024 CJG-ML
19. Afspraken aanpak problematiek jeugdzorg - Bijlage 2.
20. 2021-03-11 Raadsinformatiebrief - Stand van zaken verwerving sociaal domein.
21. 2021-10-14 NCJ - Handreiking 'Omgaan met armoede in de jeugdgezondheid' .
22. Raadsinformatiebrief - Herziening subsidievaststelling Stichting BJZ Limburg 2016.
23. Raadsinformatiebrief - Rapportage Jeugdhulp en Jaarrapportage CJG.
24. Jaarrapportage 2020 definitief - Rapportage Jeugdhulp MLW 2020.
25. Raadsinformatiebrief Jeugdhulp - 1e halfjaarrapportage 2021 MLW.
26. Jaarrapportage Jeugdhulp MLW 2021 definitief.
27. Raadsinformatiebrief - Inkooptrajecten onderdelen jeugdhulp.
28. Raadsinformatiebrief - Rapportages Jeugdhulp MLW 2021 en CJG ML 2021.
29. Raadsinformatiebrief jeugdwetvervoer.
30. Bijlage 2. Rapportage Jeugdhulp MLW 2022.
31. Bijlage 2a. Samenvatting Rapportage Jeugdhulp MLW 2022.
32. Raadsinformatiebrief - Jaarrapportage Jeugdhulp MLW 2022 en Jaarrapportage CJG 2022.
33. Raadsinformatiebrief - Start nieuwe overeenkomst Opname vervangende behandeling en verblijf met behandeling (JeugdSegment 1).
34. Begroting 2025 - 2028.
35. Kadernota 2025 - 2028.
36. Mail over opvolging aanbevelingen van beleidsmedewerker dd 30 juni 2025.

Bijlage III

Bestuurlijk wederhoor

Gemeentehuis
Raadhuisplein 1, Nederweert

Postbus 2728
6030 AA Nederweert
T (0495) 677 111
F (0495) 633 245
E info@nederweert.nl
www.nederweert.nl
NL08BNGH0285005804

Rekenkamercommissie Nederweert

kenmerk : Z/25/126405 - 752934
beh. door : [REDACTED]
bijlage(n) : -

uw bericht : 8 december 2025
datum : 20 januari 2026
verzonden : 20 januari 2026

onderwerp : Bestuurlijk wederhoor

Geachte heer/mevrouw,

Op 8 december 2025 ontvingen wij uw Rekenkamerbrief Jeugdzorg voor bestuurlijk wederhoor. In de Rekenkamerbrief staan uw bevindingen van het doorwerkingsonderzoek in opvolging op uw in 2020 opgeleverde uitgebreid, regionaal onderzoek 'Toegang en Tevredenheid Jeugdhulp in de gemeenten Leudal, Nederweert en Weert'.

Met belangstelling hebben wij kennis genomen van uw rekenkamerbrief Jeugdzorg. U constateert dat 18 van de 20 aanbevelingen zichtbaar zijn opgevolgd, een mooi resultaat! Fijn om in uw bevindingen de bevestiging te zien dat we afgelopen jaren aan de slag zijn gegaan met uw aanbevelingen. We maken graag van de gelegenheid gebruik om inhoudelijk te reageren. Aanvullend op de door u aangehaalde voorbeelden geven wij inzicht in de activiteiten en ontwikkelingen die wij de afgelopen periode hebben ingezet. Deze geven, zowel direct als indirect, uitvoering aan uw aanbevelingen.

Versterkte regionale samenwerking

Zoals u ook concludeert, is het belang van samenwerken recent nog bevestigd in het Rapport Taskforce Robuust Jeugdzorglandschap Limburg (RIV-25-00922). De aanbevelingen uit het rapport worden de komende jaren verder uitgerold en geïmplementeerd. Dit betekent dat de Limburgse jeugdzorgregio's, daar waar dat past bij de aard en inzet van de jeugdzorg, intensiever gaan samenwerken. Het inrichten van een robuuster, maar óók financieel houdbaar jeugdzorglandschap in Limburg, is hierbij een belangrijk uitgangspunt.

We werkten afgelopen jaren regionaal onder andere samen op basis van het Regionaal Beleidsplan Sociaal Domein 2020-2023 (RI-19-00535), welke is opgevolgd door het Beleidsplan Sociaal Domein Midden-Limburg West 2024-2027 (RI-23-00877). Dit was echter niet de enige versterking van regionale samenwerking. We doorliepen diverse (boven)regionale inhoudelijke visie trajecten. Denk aan het Project Samenhang Jeugdhulp Onderwijs, het opstellen van de visie Samen voor Veilig, de verwervingsstrategie sociaal domein (RIV-20-00488) en de uitwerking daarvan in aanbestedingen. Ook de samenwerkingsstructuur in het kader van het Integraal Zorg Akkoord hoort in dit rijtje thuis.

Kansrijke start

Samenwerking vindt niet alleen plaats tussen gemeenten. Maar ook met ketenpartners zoals GGD en verloskundigen. Naast de structurele samenwerking binnen de VRLN/GGD en de inhoudelijke projecten (zoals het beweegvriendelijke consultatiebureau en Gezonde School) die daarbinnen lopen, startte in 2019 de ketenaanpak Kansrijke Start. De ambitie van deze ketenaanpak is om alle kinderen en hun "jonge" gezinnen in Noord- en Midden-Limburg een zo gezond, veilig en kansrijk mogelijke start te geven en daarbij bijzondere aandacht te hebben voor kinderen/gezinnen in

kwetsbare situaties. Met het Uitvoeringsplan Kansrijke Start Noord- en Midden-Limburg 2020-2026 als inhoudelijke basis, borgden we de inhoudelijke samenwerking structureel in een convenant. Organisatorisch borgden we de ketenaanpak bij de GGD (als onderdeel van de veiligheidsregio).

Op basis van het uitvoeringsplan, implementeerden we lokaal stapsgewijs diverse interventies. Denk aan 'Voorzorg', 'Nu Niet Zwanger', 'Centering Zwangerschap', 'Centering Ouderschap' en 'Centering Feeding'. De lokale coalitie Kansrijke Start is een overleg met (keten)partners voor de vertaling (en implementatie) van de interventies Kansrijke Start naar de Nederweertse situatie. Met deze beweging naar "de voorkant", waarin een gezonde samenleving centraal staat, werken we continue aan de diverse aanbevelingen.

Majeur programma Positieve Gezondheid

In 2022 startte het majeure programma Positieve Gezondheid. Het programma Positieve Gezondheid is opgezet als een langjarige aanpak. Het doel is om te voorkomen dat ondersteuning nodig is en er ernstige problemen ontstaan. Daarnaast draagt het programma bij aan het beheersbaar houden van de zorg, zowel financieel als personeelsmatig. Met dit programma geven we een impuls aan het breder denken en werken in het sociaal domein. Dit vraagt andere gesprekken, andere oplossingen en ondersteuning van zowel inwoners, vrijwilligers en professionals. Het concept 'positieve gezondheid' bevordert integraliteit in werken, ontschotting tussen sectoren en verhoogt daardoor de kwaliteit van onze ondersteuning.

We schoolden onze eigen medewerkers op het gebied van Positieve Gezondheid. Ook AMW en CJG implementeerden Positieve Gezondheid in hun werkwijzen en schoolden hun medewerkers hier op. Afgelopen jaren startte vanuit het majeure programma ook het jongerenwerk, organiseerden we diverse preventiebijeenkomsten en gingen we met ketenpartners aan de slag in het preventienetwerk jeugd. We stelden een kwaliteitskader op voor het werken binnen en uitwisseling van gegevens op maat binnen het Nederweertse expertteam voor complexe casuïstiek.

Op 1 juli 2025 verzocht de raad met een motie om de maatschappelijke effecten van het Programma Positieve Gezondheid systematisch inzichtelijk en meetbaar te maken. In de periode van oktober 2025 tot en met begin 2026 richten we hiervoor een toekomstbestendig meetinstrument in (RIV-25-00998). Hiermee krijgen we op termijn beter inzicht in wat werkt, wat niet werkt en/of bijsturing nodig heeft. Ook kunnen maatschappelijke opbrengsten voor het collectief (de maatschappij, gemeente) en de individuele inwoner beter geduid worden.

Diverse pilots

Aanvullend op de pilots zoals reeds door u aangehaald (POH Jeugd, Lokaal behandelteam en Buurtgezinnen), hebben er meerdere pilots plaatsgevonden in de afgelopen jaren. Denk aan de eerder in deze reactie genoemde pilot Centering Zwangerschap, maar ook aan de ontwikkelpilot 'Same Ein'. Same Ein is een samenwerkingsverband tussen tien partners van wonen, welzijn en zorg, gericht op preventie en vroegsignalering. Het uitvoerend team, welke ook allen zijn geschoold in Positieve Gezondheid, voert preventieve huisbezoeken uit, waaruit signalen van bijvoorbeeld eenzaamheid of armoede opgepakt kunnen worden. Dit kunnen ook gezinnen met kinderen betreffen. Er kan dan vroegtijdig passende ondersteuning vanuit het informele en formele netwerk ingezet worden.

Duiding van data

Er is veel data beschikbaar over verwijzingen naar en de inzet van gespecialiseerde jeugdhulp. Deze data landt in periodieke (regionale) rapportages van aantallen en euro's. In de rapportages signaleren we niet alleen trends, maar wordt daar waar mogelijk informatie ook geduid en/of gekoppeld aan en/of vertaald naar beleidsmatige ontwikkelingen, uitgangspunten, verwachtingen en/of pilots. Deze dataverzameling, monitoring en analyses zijn een regionale aangelegenheid. Naast de doorontwikkeling van (de duiding van) data, streven we ernaar om deze taken regionaal te borgen en versterken we daarmee ook de regionale samenwerking.

Deze periodieke rapportages werden, samen met een lokale 'samenvatting' en duiding voor Nederweert, gedeeld met de gemeenteraad. De rapportages (en bijbehorende prognoses) vormen de input voor bijstelling van de zorgbudgetten via de reguliere P&C-cyclus.

Naast de regionale rapportages over verwijzingen naar en de inzet van gespecialiseerde jeugdhulp, levert ook het CJG periodiek monitoringsrapportages op. Ook deze delen we halfjaarlijks met de gemeenteraad. Hierin staat informatie over onder andere de wachttijden bij het CJG, resultaten van dienstverlening (zoals ervaren door inwoners) en toeleiding naar gespecialiseerde jeugdhulp. Deze managementrapportages worden voortdurend verbeterd. Sinds 2023 heeft de rapportage bijvoorbeeld een nieuwe opzet. Met bedoeling dat de rapportages concreter laten zien hoe het CJG bijdraagt aan onze doelen en resultaten zoals beschreven in ons beleidsplan. Ook zijn recent afspraken gemaakt om specifieke monitoringsinformatie toe te voegen over de inzet van de POH Jeugd. Doel hiervan is de resultaten en effecten van deze inzet zichtbaar te maken.

De door u aangegeven noodzaak om meer data-gedreven te werken herkennen en onderschrijven wij. Echter is er lokaal momenteel onvoldoende capaciteit beschikbaar om te kunnen inzetten op data-gedreven werken, monitoring en uitgebreide, verdiepende data-analyses. We werkten in afgelopen jaren hard aan het verbeteren van de kwantitatieve informatie en maakten we hierin mooie stappen:

- Doorontwikkeling van indeling rapportages (van preventie naar zware/veiligheids casuïstiek);
- Toevoeging van (beleids)ontwikkelingen en lopende pilots in een beleidsparagraaf;
- Verdiepende toelichtingen/duiding op de cijfers.

We ervaren dat deze inzet mogelijk minder direct/uitgebreid zichtbaar is, dit wordt bevestigd in uw rekenkamerbrief. Aanvullende toelichting en uitleg over het stelsel is daarbij tevens wenselijk. We zoeken in 2026 naar een passende wijze om de impact van de inzet binnen het sociaal domein op een meer gestructureerde wijze, structureel onder de aandacht te brengen.

Conclusie/Dank

Gekeken naar al het bovenstaande kunnen we concluderen dat er afgelopen jaren binnen het jeugdhulp-domein, alsook het sociaal domein in brede zin, hard is gewerkt en er veel ontwikkelingen tot stand zijn gekomen. Het is fijn dat dit ook door u wordt gezien en bevestigd! We zijn goed op weg, maar tegelijkertijd beseffen we dat er nog veel te doen is. Niet alleen inhoudelijk, maar zeker ook om dit stelsel financieel beheersbaar te houden.

Tenslotte bedanken we u voor de wijze waarop u als Rekenkamer aandacht heeft gegeven aan het onderwerp jeugdzorg in de gemeente Nederweert. Een belangrijk onderwerp waaraan we graag onze medewerking hebben verleend.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Nederweert,
De secretaris,

d/s J.C.T. (Johan) Bakens

De burgemeester,

B.M.T.J. (Birgit) Op de Laak

Bijlage IV

Nawoord van de rekenkamer

In deze rekenkamerbrief stellen we vast dat de gemeente Nederweert vrijwel alle in het onderzoeksrapport ‘Toegang en tevredenheid Jeugdhulp in gemeenten Leudal, Nederweert en Weert’ gedane aanbevelingen heeft opgevolgd.

Zoals in de leeswijzer is vermeld, heeft de rekenkamer omwille van de overzichtelijkheid de conclusies in de brief slechts ‘licht’ onderbouwd/toegelicht. De bestuurlijke reactie vanuit het college van burgemeester & wethouders voegt daaraan vanuit een breder perspectief informatie toe. Deze heeft met name betrekking op de aanbeveling over het doorgaan met en versterken van het gezamenlijke beleid en op de verschillende aanbevelingen die gaan over de integrale benadering van het beleid en de uitvoering. Veel van de genoemde activiteiten en ontwikkelingen worden in de komende periode voortgezet, wat een positieve ontwikkeling is.

In de bestuurlijke reactie wordt eveneens uitvoerig ingegaan op de duiding van data. We herkennen de geschetste ontwikkelingen en zijn verheugd te lezen dat ook op deze aanbeveling uit het eerdere onderzoeksrapport nadere vervolgstappen worden gezet door de gemeente.

We danken de burgemeester in de rol van portefeuillehouder, de gemeentesecretaris en de geïnterviewde ambtenaar voor hun constructieve en positieve bijdrage aan het onderzoek en de heldere ambtelijke en bestuurlijke reacties op het rekenkamerrapport.

De rekenkamer van de gemeente Nederweert,

Frank Sampers

Clive ter Heege

Eric Sentjens